

עדויות אנשי דגניה

על המקור:

מדובר בשתי עדויות שכתבו או סיפרו אנשי דגניה. העדויות קובצו על-ידי ההיסטוריונים מ. צור, ת. זבולון וח. פורת בספרם "כאן על פני אדמה", אולם כאן הן מובאות בשלמותן.

1. כיצד הייתם מסווגים מקור זה (ראשוני / משני) ומדוע?

2. מה ניתן ללמוד על העליות הראשונות ממקור זה?

3. מה מגבלות המקור ככלי ללמידת היסטוריה?

החריש ב"תלם הארוך" המפורסם בדגניה היה עבודת קודש. החורש, המחרשה והפרדות היו משרכים דרכם שעות עד לקצה התלם ומיד בחזרה, ללא מנוחה. אחד הצעירים החדשים, שנדד ועבר בכמה מקומות וניסה להתקבל ולהיאחז בדגניה, יצא לעבודת החריש. בכל פעם שגמר את "התלם הארוך", התיישב לגלגל ולעשן סיגריה. לא אמרו לו דבר אבל בערב, בחדר-האוכל, הוא הרגיש באווירה כזאת מסביבו שלמחרת קם ועזב את הקבוצה.

(רוזנברג)

כעבור זמן קצר לאחר בואי התחילו להכין אותי ל"אורדן" הסודי שהיה קיים כבר. הזמינו אותי לאספה שבה נכחו אחד-עשר חבר. באספה דובר על מטרת ה"אורדן" ועל הצעדים הקרובים שיש לעשותם. דיברו על הצורך להרים את כבוד היהודים בעיני השכנים, ושיש להוציא את השמירה על המושבה העברית ואת מרעה העדרים מידיים זרות; וכן דובר על האחריות המוטלת על החבר לאחר שהוא מתקבל ל"אורדן" ועל המשמעת החלה עליו מיום היכנסו.

שמחתי מאוד על שסיפחו אותי לחבורה, אבל הפחידה אותי האחריות המוטלת עלי מעכשיו. ידעתי כי מעכשיו אינני חופשיה לעשות צעד על דעת עצמי, ואם גם הדברים טרם היו ברורים לי כל צורכם, הנה קיבלתי עלי את הכל כתורה שבלב וארגיש כי הרעיון המלכד אותנו הוא רעיון קודש.

(קיילה גלעדי)

